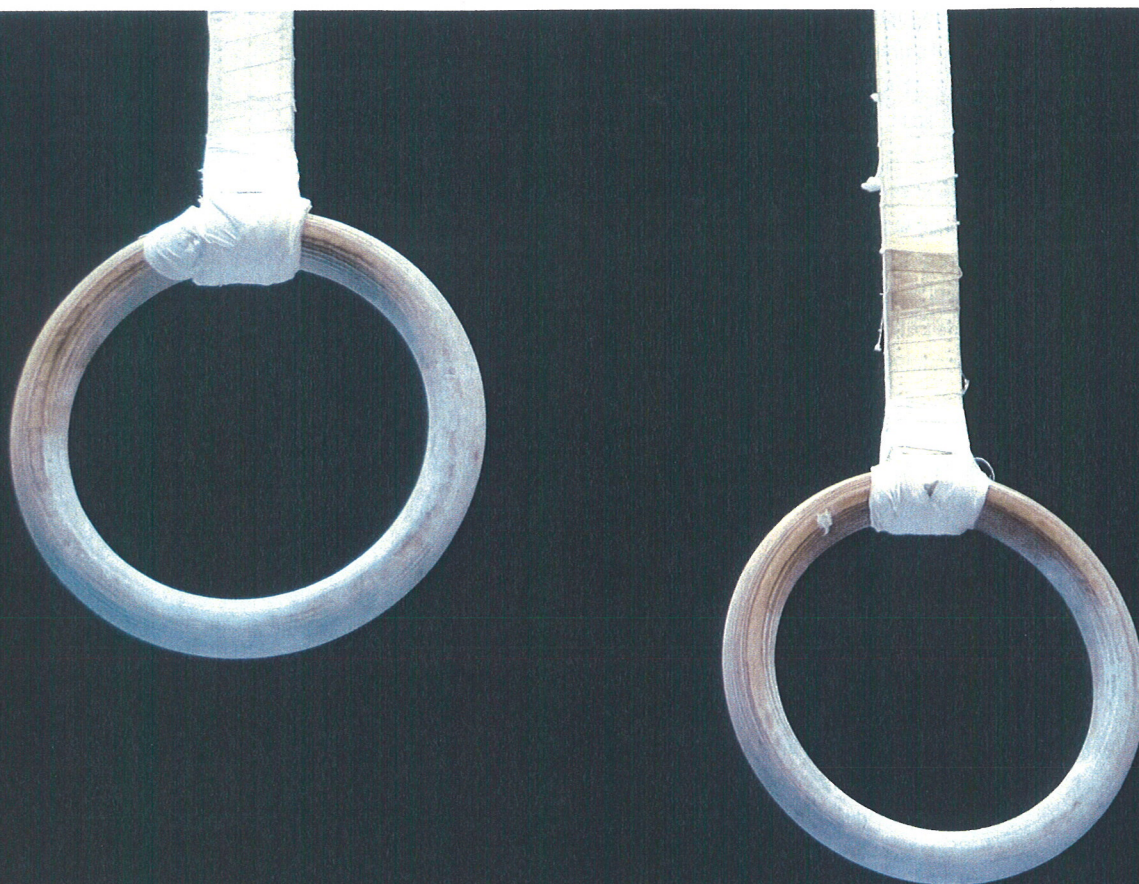

Van Gelder en Sedoc toch naar de Spelen van Londen?

Amerikaans Olympisch Comité vraagt sporttribunaal CAS om uitspraak

Turner Yuri van Gelder en atleet Gregory Sedoc mogen volgend jaar niet deelnemen aan de Olympische Spelen in Londen. Dat is de consequentie van de zogeheten Osaka Rule, ook wel Rule 45 genoemd. Deze regel dateert uit 2008 en is uitgevaardigd door de Executive Board van het Internationaal Olympisch Comité (IOC). De regel bepaalt dat sporters die naar aanleiding van een dopingovertreding langer dan zes maanden zijn uitgesloten van deelname aan wedstrijden, niet aan de eerstvolgende Spelen mogen deelnemen. Maar er gloort hoop voor beiden, nu het Amerikaans Olympisch Comité (USOC) de geldigheid en afdwingbaarheid van deze regel betwist en een procedure is gestart bij het sporttribunaal CAS. Eind september volgt de uitspraak. Het CAS kan het IOC 'overrulen' en bepalen dat de regel niet geldt. Partijen zijn aan deze uitspraak gebonden.

Additionele dopingstraf

De Osaka Rule kan worden beschouwd als een additionele dopingstraf. Deze straf volgt niet uit de in dit geval leidende World Anti-Doping Code. De WAD-code kent een gesloten sanctiestelsel en heeft als uitgangspunt – juist om wereldwijde uniformering van dopingbestrafing te effectueren – dat afwijking van dit sanctiestelsel niet mogelijk is. Daarbij speelt dat van het ne bis in idem-principe in sportzaken een zekere reflexwerking uitgaat. De vraag die nu voorligt, is of additionele bestraffing wel mogelijk is en daarnaast of het IOC de macht heeft om sporters via deze regel uit te sluiten van deelname aan de Olympische Spelen.

De Executive Board van het IOC beschouwt de Rule overigens zelf niet als sanctie. Een daarmee samenhangend formeel punt is dat

Rule 45 niet behoort tot de formele regels van het zogeheten Olympic Charter. Rule 45 is schriftelijk uitgevaardigd in een door voorzitter Jacques Rogge namens de Executive Board van het IOC ondertekende brief van 27 juni 2008 aan alle Nationaal Olympisch Comité's, getiteld 'Regulations Regarding Participation in the Olympic Games'. Het is dus de vraag in hoeverre deze Rule 45 wel afdwingbaar is nu deze niet is gecodificeerd in het formele Olympic Charter.

Onderscheid

Tot slot leidt Rule 45 dus in de praktijk tot een onderscheid in dopingstraffing tussen enerzijds sporters die lid zijn van Olympische bonden en anderzijds sporters die lid zijn van niet-olympische bonden. Dit onderscheid wordt niet gemaakt in de WAD-code en valt ook niet te rechtvaardigen. In de dopingpraktijk valt overigens een (materieel) onderscheid waar te nemen tussen enerzijds professionele atleten en anderzijds amateurs. Professionele atleten zijn veelal krachtens arbeidsovereenkomst in dienst en/of beschikken over individuele sponsorcontracten. Bij een dopingovertreding worden deze arbeidsovereenkomsten en sponsorcontracten veelal direct opgezegd, waar dit bij amateurs niet het geval is.

De Amerikaanse atleet LaShawn Merrit is tweevoudig olympisch kampioen op de 400 meter en op de 4x400 meter. Op 22 april 2010 werd bekend dat Merrit doping had gebruikt in 2009 en hij werd direct geschorst. Op basis van Rule 45 kan hij deelname aan de Spelen in Londen (in beginsel) vergeten en zijn olympische titels dus niet verdedigen. Dit was de aanleiding voor het USOC om een procedure te starten bij het CAS. Dit gebeurde in samenspraak met het IOC.

Op basis van de CAS-code kan het CAS niet alleen worden ingezet als (hoogste) beroepsorgaan in tuchtprocedures maar ook als mediator en - zoals in de onderhavige kwestie - in arbitragezaken waar een opinie wordt gevraagd. Beide partijen hebben het CAS verzocht zich uit te laten over de geldigheid van Rule 45.

Recentelijk riep het CAS belanghebbenden op om zich over de geldigheid van Rule 45 uit te laten. Belanghebbenden die menen dat de regel niet geldig is, konden dit tot 15 juni 2011 doen. Zij die menen dat de regel wel geldig is, konden dit tot 13 juli doen. Hoewel uitstel mogelijk is, is de inschatting dat het CAS daadwerkelijk in september met een eindoordeel zal komen.

Ethisch

Een uitspraak van het CAS over de Osaka Rule kan invloed hebben op de selectieregels, maar dat is niet automatisch het geval. Zo geldt de Britse selectieregel levenslang (en niet slechts voor een Olympische periode) en sluit whereabouts-gerelateerde schorsingen uit (en de Osaka rule niet, daar geldt alleen de termijn van langer dan zes maanden).

Verder bestaat er verschil tussen een land dat een eigen selectiebeleid bepaalt en een organisatie, zoals het IOC, die de eigen regels aanscherpt – via Rule 45 – maar daarmee wél een stap verder gaat dan de WAD-code, terwijl het IOC zelf voor 50% 'eigenaar' is van diezelfde WAD-code.

Er is hoop voor Van Gelder, Sedoc en andere atleten die onder de werking van Rule 45 vallen. Vanwege de eerdergenoemde formele redenen valt niet uit te sluiten dat Rule 45 terzijde wordt geschoven. Of dit in het belang is van de schone sport – en daarmee de olympische gedachte – is een andere discussie.

Michiel van Dijk is gespecialiseerd in sport- en arbeidsrecht. Hij maakt deel uit van de gespecialiseerde sportsectie van CMS Derks Star Busmann NV. Van Dijk is voorzitter van de auditcommissie doping NOC*NSF en is daarnaast als bestuurder en sporter actief in de sportwereld. Van Dijk is voormalig rugbyinternational. Hij loopt sinds enkele jaren diverse marathons per jaar.